

Hemşirelik Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler[♦]

Emotional Intelligence Levels of Nursing Students and Influencing Factors

HATİCE TAMBAĞ*
METİN KAYKUNOĞLU**
ZEYNEP GÜNDÜZ***
YAĞMUR DEMİR***

Geliş Tarihi: 17.08.2013, Kabul Tarihi: 31.01.2014

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik bölümü öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile sosyodemografik özelliklerinin karşılaştırılması amacıyla yapıldı.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Araştırmanın evrenini, Doğu Akdeniz Bölgesi'ndeki bir ilimizde bulunan devlet üniversitesine bağlı sağlık yüksekokulunda 2011-2012 yılında 1, 2, 3 ve 4. sınıfta eğitim gören 225 öğrenci, örnekleme ise araştırmaya katılmayı kabul eden 158 öğrenci oluşturdu. Veriler, Kişisel Bilgi Formu ve Duygusal Zeka Ölçeği uygulanarak toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde frekans, yüzde, t testi, tek yönlü ANOVA ve Tukey HSD testi kullanıldı.

Bulgular: Öğrencilerin Duygusal Zeka Ölçeği toplam puanı 85.41 ± 7.87 , alt ölçek puanları; *duygulardan faydalanma* 16.17 ± 3.23 , *iyimserlik* 42.89 ± 6.24 , *duyguların ifadesi* 26.34 ± 5.06 olarak bulundu. Öğrencilerin duygusal zeka düzeylerinin, sosyodemografik özelliklerinden cinsiyet, gelir durumları ve anne eğitim düzeylerinden etkilenmediği belirlendi.

Sonuç: Araştırma sonucunda hemşirelik öğrencilerinin duygusal zeka puanları orta düzeyin altında bulundu. Duygusal zeka düzeylerini etkileyen faktörler dikkate alınarak eğitim programlarının oluşturulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Duygusal zeka; hemşirelik; öğrenci.*

ABSTRACT

Objective: The study was conducted to determine the socio-demographic characteristics and emotional intelligence levels of nursing students in a public university in Turkey.

Methods: This descriptive study comprised 225 first, second, third and fourth class students enrolled in the health school of a public university in the eastern Mediterranean region of Turkey during the 2011-12 academic year. And the sample included 158 students who agreed to participate in the study. Data was collected from a personal information form and emotional intelligence scale. Frequency, percentage, t test, One-Way ANOVA and Tukey's HSD test were used to evaluate the data.

Results: The students' total emotional intelligence score was 85.41 ± 7.87 . Sub-scale scores included "taking advantage of emotions" (16.17 ± 3.23), "optimism" (42.89 ± 6.24), and "expression of emotions" (26.34 ± 5.06). It was found that students' emotional intelligence levels were affected by demographic variables, gender, income status, and the length of a mother's education.

Conclusion: As a result, the emotional intelligence levels of students were generally found to be below average in this study. Designing education programs that consider emotional intelligence and its influencing factors is recommended.

Keywords: *Emotional intelligence; nursing; student.*

♦ Bu çalışma, 26-28 Nisan 2012 tarihlerinde Bursa'da düzenlenen "11. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi"nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

* H Tambağ, Yard. Doç. Dr.
Yazışma Adresi / Address for Correspondence:
Mustafa Kemal Üniversitesi Hatay Sağlık
Yüksekokulu, Antakya / Hatay
Tel.: 0 326 216 06 86
e-posta: htambag@mku.edu.tr

** M Kaykunoğlu, Hemşire
Mustafa Kemal Üniversitesi Sağlık Uygulama ve
Araştırma Hastanesi Dahili Yoğun Bakım Ünitesi
*** Z Gündüz, Y Demir, Öğrenci Hemşire
Mustafa Kemal Üniversitesi Hatay Sağlık
Yüksekokulu, 4. Sınıf Öğrencisi

Giriş

Zeka; kavramlar ve algılar yardımıyla soyut ya da somut nesnelere arasındaki ilişkiyi kavrayabilme, soyut düşünebilmeye, yargılayabilme ve bu zihinsel işlevleri uyumlu şekilde bir amaca yönelik olarak kullanabilme yeteneğidir. Bireyin doğuştan sahip olduğu, kalıtımla kuşaktan kuşağa geçen; deneyim, öğrenme ve çevreden kaynaklanan etkenlerle biçimlenen bir bileşimdir. Günümüzde zekaya ilişkin kuramlar, zekanın geliştirilebileceği görüşünde birleşmektedir.^[1] Duygusal zeka ise, zekanın duygusal, kişisel ve sosyal boyutlarına işaret etmektedir.^[2] Duygusal zeka, insanlarla daha başarılı ilişkiler kurmak ve çevreyle uyum içinde olabilmek anlamında kendini ve diğerlerini anlamakla ilişkilidir ve bireyin sağduyuya dayalı olarak çevresi ile iletişimini şekillendirmektedir.^[1,2]

Hemşirelik için duygusal zeka çok önemli bir kavramdır. Duygusal zekanın geliştirilmesinin hemşirelerin iş yaşamında daha başarılı olabilmesi için gerekli olduğu ve kendi duygu ve düşüncelerinin farkında olan hemşirelerin uyum içinde çalıştıkları bildirilmiştir.^[3,4] Bazı çalışmalar duygusal zekası yüksek olan hemşirelerin hasta ve hastanın ailesi ile terapötik iletişimi geliştirebildiği ve daha iyi stres yönetimi sağladığını göstermiştir.^[5,6] Hemşirelerde duygusal zeka ile ilgili yapılan diğer çalışmalarda da, duygusal zeka becerilerinin hasta bakımı ve çalışanın iyilik durumunu olumlu etkilediği, hemşirelerin iş doyumunu artırdığı ve duygusal zekası yüksek olan bireylerin stresle daha iyi baş edebildikleri belirtilmektedir.^[7-9] Hemşirenin hastayı anlayabilme ve onların duygularını yönetebilme yeteneğinin bakım vermede önemli olduğu vurgulanmaktadır.^[5,10]

Hemşirelik mesleğinde kişilerarası ilişkilerde başarılı olabilmek, işbirliği, takım çalışması gibi faaliyetlerde bulunabilmek için teknik yeteneklerden çok duygusal yeteneklerin kullanılması gerekmektedir. Duygularını tanıyan, yöneten, kendini motive edebilen, empati gücü yüksek, ilişkilerini kontrol edebilen dolayısı ile sorunlarıyla etkin baş edebilen, çevresi ile anlamlı ilişkiler kurabilen, kendisini gerçekleştirebilen hemşirelerin hem kendi ruh sağlıklarını koruyabilecekleri hem de hastalara bakım verirken bu becerileri kullanarak ve öğreterek toplumun ruh sağlığını korumaya katkıda bulunabilecekleri düşünülmektedir.^[11-13]

İletişim becerilerinin son derece önemli olduğu hemşirelik mesleğini seçen öğrencilerin henüz mesleğe atılmadan, eğitimleri sürerken duygusal zekalarının geliştirilmesi ve ders programlarının bu amaca yönelik düzenlenmesi önemli görülmektedir. Öğrencilik döneminden itibaren geliştirilen bu empati ve görüşme becerilerinin mesleki yaşamda kullanılması, hastalarda sıklıkla karşılaşılan anksiyetenin azalmasını ve hastaların duygusal durumunun düzelmesini sağlayabilir.^[7] Üniversite öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve sosyodemografik özellikler arasındaki ilişkilerinin incelendiği bir çalışmada; öğrencilerin okudukları bölümler ve anne babanın demokratik tutumlarının duygusal zeka puanlarında anlamlı farklılıklar gösterdiği ve

duygusal zekanın gelişimine destek olduğu belirlenmiştir.^[14] Hemşirelik öğrencilerinin bu konudaki gereksinimlerinin belirlenmesi ve duygusal zekayı geliştirmeye yönelik eğitim programlarının oluşturulması açısından duygusal zekanın hangi sosyodemografik özelliklerden etkilendiğinin belirlenmesi önem taşımaktadır.

Amaç

Bu araştırma, hemşirelik bölümü öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile sosyodemografik özelliklerinin karşılaştırılması amacıyla yapılmıştır.

Araştırma Soruları

- Hemşirelik bölümü öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri nedir?
- Hemşirelik bölümü öğrencilerinin duygusal zeka düzeylerini etkileyen faktörler nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Tipi

Bu araştırma tanımlayıcı olarak yapılmış bir çalışmadır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırma, Doğu Akdeniz Bölgesi'ndeki bir ilimizde bulunan, devlet üniversitesine bağlı bir sağlık yüksekokulunda gerçekleştirilmiştir. İlde lisans eğitimi veren bir yüksekokul bulunmakta ve bu okulda sadece hemşirelik bölümü öğrencileri eğitim görmektedir. Araştırmanın evrenini 2011-2012 eğitim öğretim yılında sağlık yüksekokulunun 1.2.3. ve 4. sınıfında öğrenim gören 225 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçilmemiş; araştırmaya katılmayı kabul eden 158 öğrenci (%70) öğrenci örnekleme oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacıyla öğrencilerin sosyodemografik özelliklerini kapsayan "Kişisel Bilgi Formu" ve "Duygusal Zeka Ölçeği (DZÖ)" kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından literatürden yararlanılarak 10 sorudan oluşan form kullanılmıştır.^[15-21] Kişisel bilgi formu; öğrencilerin yaşları, cinsiyetleri, sınıfları, kaçınıcı çocuk oldukları, ailenin sosyoekonomik durumu, anne-baba eğitim düzeyleri, en uzun süre nerede yaşadıkları ve aile tutumlarını belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Duygusal Zeka Ölçeği: Orjinali Schutte ve arkadaşları^[22] tarafından geliştirilmiş olan DZÖ, Austin ve arkadaşları^[23] tarafından modifiye edilmiş versiyonunun Türkçeye uyarlama çalış-

ması Göçet^[11] tarafından yapılmıştır. Ölçek, 20'si olumlu ve 21'i olumsuz toplam 41 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, iyimserlik/ruh halini düzenleme, duygulardan faydalanma ve duyguların ifadesi olmak üzere üç alt faktörden oluşmaktadır. Ölçek bu üç alt faktörü ve bütününde genel duygusal zekayı ölçmektedir. Ölçek, "1-kesinlikle katılmıyorum", "2-katılmıyorum", "3-kararsızım", "4-katılıyorum" ve "5-kesinlikle katılıyorum" şeklinde 5'li likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Ölçeğin tamamı için en düşük puan 41, en yüksek puan 205'tir. DZÖ'de bir kesme noktası ya da ortalama puan yoktur. Ölçekten alınan puanların yükselmesi bireyin duygusal zeka düzeyinin yüksek olduğunu gösterir. Ölçeğin Türkçe formunun Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ölçeğin bütünü için 0.81, iyimserlik faktörü için 0.77, duygulardan faydalanma faktörü için 0.54 ve duyguların ifadesi faktörü için 0.73 olarak bulunmuştur.^[11] Karabulutlu ve arkadaşlarının^[16] yaptığı çalışmada, Cronbach Alpha, iç tutarlılık katsayıları ölçeğin bütünü için 0.65, iyimserlik faktörü için 0.75, duygulardan faydalanma için 0.61 ve duyguların ifadesi için 0.63 olarak saptanmıştır.^[16] Bu çalışmada ise iç tutarlılık Cronbach Alpha katsayısı ölçeğin bütünü için 0.61, iyimserlik faktörü için 0.83, duygulardan faydalanma faktörü için 0.60 ve duyguların ifadesi için 0.62 olarak bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Veriler, 10-24 Şubat 2012 tarihleri arasında bir sağlık yüksekokulunda, derslere devam eden ve çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerden toplanmıştır (n=158). Araştırmacı tarafından çalışma hakkında açıklamalar yapıldıktan sonra, aydınlatılmış onamları alınarak veri toplama formları öğrencilere dağıtılmış ve formlar öğrenciler tarafından sınıf ortamında, 15-20 dakikalık sürelerde doldurulmuştur.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yapılabilmesi için kurumdan resmi izin ve öğrencilerden de aydınlatılmış yazılı onamları alınmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilere araştırma hakkında bilgi verilmiş, araştırma sonunda elde edilen bilgilerin araştırma raporu dışında her hangi bir yerde kullanılmayacağı açıklandıktan sonra araştırmaya katılıp katılmama kararı kendilerine bırakılmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmadan elde edilen veriler bilgisayar ortamındaki SPSS 16.0 programında değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılanların demografik özelliklerinin frekans tablosu verilmiştir. Araştırmadan elde edilen verilerin istatistiksel değerlendirmesinde, bağımsız gruplarda t testi, tek yönlü ANOVA ve Tukey HSD Testi kullanılmıştır. $p < 0.05$ düzeyi istatistiksel olarak önemli kabul edilmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, sağlık yüksekokulu 2011-2012 eğitim öğretim

yılında 1.2.3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören ve yalnızca çalışma kapsamına alınan öğrencilerin bildirimleri ile sınırlıdır.

Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu kadın (%69.0) ve %66.5'i 18-21 (20.8± 1.9) yaşında olup %31'i 3. sınıfta, %36.7'si ailenin 1. çocuğudur. Öğrencilerin %68.4'ü ailesinin tutumunun demokratik olduğunu, %64.6'sı en uzun süre ilçe ve şehirde yaşadıklarını, %62'si aile gelirlerinin giderlerine denk olduğunu, %57'si annelerinin ve %46.8'i babalarının ilkokul mezunu olduğunu bildirdi (Tablo 1).

Öğrencilerin DZÖ toplam puanı 85.41±7.87; alt ölçek puanları, duygulardan faydalanma 16.17±3.23, iyimserlik 42.89±6.24, duyguların ifadesi 26.34±5.06 olarak bulundu (Tablo 2).

Erkek öğrencilerin DZÖ toplam puanı, duygulardan faydalanma ve duyguların ifadesi alt ölçek puan ortalamalarının kız öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu saptandı ($p < 0.05$, Tablo 3). Öğrencilerin gelir durumlarına göre duyguların ifadesi alt ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulundu. Yapılan çoklu karşılaştırma (Tukey HSD) sonucunda bu farkın gelir gidere denk ve geliri giderden az olanlardan kaynaklandığı belirlendi ($p < 0.05$, Tablo 3). Öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre duygulardan faydalanma alt ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulundu. Yapılan çoklu karşılaştırma (Tukey HSD) sonucunda bu farkın anneleri üniversite mezunu olanlardan kaynaklandığı belirlendi ($p < 0.05$, Tablo 3).

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaşları, buldukları sınıf, babalarının eğitim düzeyi, kaçınıcı çocuk oldukları, en uzun süre yaşadıkları yer ve anne baba tutumu ile DZÖ ve alt ölçekler arasında anlamlı fark bulunmadı ($p > 0.05$).

Tartışma

Araştırmada öğrencilerin DZÖ toplam puanı 85.41±7.87, alt ölçek puanları, duygulardan faydalanma 16.17±3.23, iyimserlik 42.89±6.24, duyguların ifadesi 26.34±5.06 olarak bulundu (Tablo 2). Karabulutlu ve arkadaşlarının^[16] hemşirelik öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmada, iyimserlik 63.13±8.53, duygulardan faydalanma 14.85±4.11, duyguların ifadesi 39.98±6.08 ve toplam duygusal zeka düzeyini 116.33±11.27 olarak belirlemişlerdir.^[16] Konu ile ilgili yapılan diğer çalışmalarda da hemşirelik öğrencilerin orta düzeyde duygusal zekaya sahip olduğu tespit edilmiştir.^[20,24-26] DZÖ'nden alınabilecek üst puanın 205 olabileceği göz önüne alındığında, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin duygusal zeka düzeylerinin yeterli olmadığı söylenebilir. Hemşirelerin kendi duygularını yönetmesi ve hastaların duygularını anlaması için duygusal zeka konusunun hemşirelik eğitimi müfredatlarında yer alması gerektiği ve bu müfredat programlarının daha yüksek duygusal sorumluluk gerektiren durumlarda öğrencileri güçlendireceği belirtilmiştir.^[10]

Tablo 1. Öğrencilerin Tanıtıcı Özellikleri

BİREYSEL ÖZELLİKLER	n (158)	%
CİNSİYET		
Kadın	109	69.0
Erkek	49	31.0
YAŞ		
18-21	105	66.5
22 ve üstü	53	33.5
SINIFLAR		
1	42	26.6
2	49	31.0
3	43	27.2
4	24	15.2
GELİR DURUMU		
Gelir giderden az	47	29.7
Gelir gidere denk	98	62.0
Gelir giderden yüksek	13	8.2
AİLENİN KAÇINCI ÇOCUĞU		
1	58	36.7
2	35	22.2
3	22	13.9
4	17	10.8
5	14	8.9
6 ve üstü	12	7.5
AİLE TUTUMU		
Otoriter	43	27.2
Demokratik	108	68.4
İlgisiz	7	4.4
EN UZUN SÜRE YAŞADIĞI YER		
Köy	36	22.8
İlçe	51	32.3
Şehir	51	32.3
Büyük şehir	20	12.7
ANNE EĞİTİMİ		
Okur-yazar değil	25	15.8
İlkokul	90	57.0
Ortaokul	18	11.4
Lise	21	13.3
Üniversite	4	2.5
BABA EĞİTİMİ		
Okur-yazar değil	5	3.2
İlkokul	74	46.8
Ortaokul	30	19.0
Lise	26	16.5
Üniversite	23	14.6

Tablo 2. Öğrencilerin Duygusal Zeka Ölçeği Puan Ortalamaları

DUYGUSAL ZEKA ÖLÇEĞİ (DZÖ) ALT ÖLÇEKLERİ	$\bar{X} \pm SS$	İŞARETLENMİŞ DEĞER ARALIKLARI En alt – En üst
Duygulardan faydalanma	16.17±3.23	7-25
İyimserlik	42.89±6.24	24-57
Duyguların ifadesi	26.34±5.06	16-40
DZÖ toplam	85.41±7.87	65-114

Erkek öğrencilerin DZÖ toplam puanı, duygulardan faydalanma ve duyguların ifadesi alt ölçek puan ortalamalarının kız öğrencilere göre istatistiksel olarak da anlamlı derecede yüksek olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$, Tablo 3). Duygusal zekanın cinsiyetle olan ilişkisini araştıran çalışmalar incelendiğinde farklı sonuçlara rastlanmaktadır. Bizim bulgularımızın aksine kız öğrencilerin DZÖ puanlarının erkeklerle göre yüksek olduğu görülmektedir.^[11,19,26,27] Shuttle ve arkadaşlarının^[28] ve Acar'ın^[29] çalışmalarında duygusal zeka puanları ile cinsiyet arasında bir ilişki olmadığı bildirilirken; Karakaş ve Küçükoglu'nun^[30] çalışmasında erkeklerin duygusal zeka puan ortalamalarının kadınlara göre daha yüksek olduğu ve aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu saptadığı görülmektedir. Araştırmamızda çalışma grubundaki erkek öğrencilerin sayılarının sınırlı olması duygusal zeka düzeylerinin yeterince değerlendirilemediğini ve bu anlamlı farkı yaratmış olabileceğini söyleyebiliriz.

Öğrencilerin gelir durumlarına göre, gelir gidere denk ve geliri giderden fazla olanların duyguların ifadesi alt ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0.05$, Tablo 3). Kuzu ve Eker'in^[15] yaptığı çalışmada orta ve iyi sosyoekonomik düzeye sahip öğrencilerin duygusal zeka puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Harrod ve Scheer^[31] 16-19 yaş grubundaki gençlerle yaptıkları çalışmada ailenin geliri arttıkça gençlerin duygusal zeka puanlarının da arttığını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre anneleri üniversite mezunu olanların duygulardan faydalanma alt ölçek puan ortalamalarının yüksek ve farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$, Tablo 3). Kuzu ve Eker'in^[15] yaptığı çalışmada baba ve anne eğitim düzeyi lise ve üstünde olan hemşirelik bölümü öğrencilerinin DZÖ puanları anlamlı düzeyde yüksektir. Harrod ve Scheer'in^[31] çalışmalarında da benzer bulgular elde edilmiştir.

Sonuç

Araştırmanın sonucunda DZÖ'nden alınabilecek yüksek puan 205'tir. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin duygusal zeka puan ortalamaları ise 85.41±7.87'dir. Öğrencilerin duygusal zeka düzeyleri, sosyodemografik özelliklerinden cinsiyet, gelir durumları ve anne eğitim düzeylerinden etkilenmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda; hemşirelik eğitimi veren fakülte ve yükseköğretilerin müfredatının duygusal zekayı etkileyen sosyodemografik özellikleri dikkate alarak değerlendirmesi, geliştir-

Tablo 3: Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Göre Duygusal Zeka Ölçeği Puan Ortalamaları

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER	DZÖ			
	Duygulardan faydalanma $\bar{x}\pm SS$	İyimserlik $\bar{x}\pm SS$	Duyguların ifadesi $\bar{x}\pm SS$	Toplam $\bar{x}\pm SS$
CİNSİYET				
Kadın	15.77±2.80	43.39±5.54	25.36±4.88	84.53±7.59
Erkek	17.06±3.91	41.77±7.51	28.53±4.80	87.36±8.21
	t=-2.352 p=0.020*	t=1.513 p=0.132	t=-3.783 p=0.000**	t=-2.116 p=0.036*
GELİR DURUMU				
Gelir giderden az	16.76±3.23	41.17±7.33	25.00±5.10	85.96±7.75
Gelir gidere denk	15.82±3.36	43.81±5.40	28.57±5.06	85.21±8.20
Gelir giderden yüksek	16.61±1.66	42.15±7.01	26.23±3.56	85.00±5.94
	F=1.481 p=0.023*	F=3.027 p=0.051	F=3.787 p=0.025* b>a,c	F=0.151 p=0.860
ANNE EĞİTİMİ				
Okur-yazar değil	15.08±2.73	41.68±7.40	25.88±3.56	82.64±6.46
İlkokul	16.16±3.29	43.76±5.71	26.56±5.57	86.50±7.99
Ortaokul	16.14±2.81	42.88±4.36	26.16±5.03	85.88±8.70
Lise	16.83±3.46	41.61±7.71	26.04±4.87	83.80±8.23
Üniversite	20.25±2.50	37.50±6.75	26.75±3.59	84.50±3.87
	F=2.588 p=0.039* e>a,b,c,d	F=1.668 p=0.160	F=0.123 p=0.974	F=1.469 p=0.214

t=Independent Sample t Test, F: One-Way ANOVA; *p<0.05; **p<0.001

mesi, duygusal zekanın cinsiyetle ilişkisini değerlendirmeye yönelik araştırmaların daha büyük bir örnekleme tekrarlanması; bu çalışmaların ışığında eğitim programlarının düzenlenmesi ve bu programların etkinliğinin değerlendirildiği deneysel çalışmaların geniş gruplarda yapılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Otacıoğlu SG. Müzik öğretmeni adaylarının duygusal zekâ ile akademik ve çalgı başarı düzeyleri arasındaki ilişki. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2009; 19(1):85-96.
- Goleman D. Duygusal zeka neden IQ'dan daha önemlidir? Çeviri, BS Yüksel. 30. baskı. İstanbul: Varlık Yayınları; 2006.
- Bellack JP. Emotional intelligence: a missing ingredient? The Journal of Nursing Education 1999; 38(1):3-4.
- Freshwater D, Stickley T. The heart of the art: emotional intelligence in nurse education. Nursing Inquiry 2004; 11(2):91-98.
- Cadman C, Brewer J. Emotional intelligence: a vital prerequisite for recruitment in nursing. Journal of Nursing Management 2001; 9(6):321-324.
- Simpson RL, Keegan AJ. How connected are you? Employing emotional intelligence in a high-tech world. Nursing Administration Quarterly 2002; 26(2):80-866.

- McQueen AC. Emotional intelligence in nursing work. Journal of Advanced Nursing 2004; 47(1):101-108.
- Akerjordet K, Severinsson E. Emotionally intelligent nurse leadership: a literature review study. Journal of Nursing Management 2008; 16(5):565-577.
- Lee M, Lee S. The influence of emotional intelligence and organizational climate for nurse job satisfaction. Journal of Business Administration 2008; 4:1-10.
- Evans D, Allen H. Emotional intelligence: its role in training. Nursing Times 2002; 98(27):41-42.
- Göçet E. Üniversite öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile strese başa çıkma tutumları arasındaki ilişki. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans Tezi. Sakarya: 2006.
- Hiçdurmaz D. Duygusal zeka ve hemşirelik. Sağlıkla Hemşirelik Dergisi 2013; 4(Mayıs):6-7.
- Benson G, Ploeg J, Brown B. A cross-sectional study of emotional intelligence in baccalaureate nursing students. Nurse Education Today 2010; 30(1):49-53.
- Erdoğdu Y. Duygusal zeka'nın bazı değişkenler açısından incelenmesi Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi 2008; 7(23):62-76
- Kuzu A, Eker F. Hemşirelik öğrencilerinin duygusal zeka ve iletişim becerilerinin diğer üniversite öğrencileri ile karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi. Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi 2010; 12(3):14-29.
- Karabulutlu EY, Yılmaz S, Yurttaş A. Öğrencilerin duygusal zeka düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki, Psikiyatri Hemşireliği Dergisi 2011; 2(2):75-79.
- Çetinkaya Ö, Alparslan AM. Duygusal zekanın iletişim becerileri üzerine

- etkisi: üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 2011; (16)1:363-377.
18. Avşar G, Kaşıkçı M. Hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinde duygusal zeka düzeyi. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi 2010; 13(1):1-6.
19. Ünsar S, Fındık YÜ, Sadırlı KS, Erol Ö, Ünsar S. Edirne Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri. Üniversite ve Toplum 2009; 9(1):13-27.
20. Sevindik F, Uncu F, Dağ DG. Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin duygusal zeka düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Tıp Dergisi 2012; 26(1):21-26.
21. Suikkala A. Nursing student-patient relationship: a review of the literature from 1984 to 1998. Journal of Advanced Nursing 2001; 33(1):42-46.
22. Schutte NS, Malouff JM, Hall LE, Haggerty DJ, Cooper JT, Golden C, et al. Development and validation of a measure of emotional intelligence. Personality and Individual Differences 1998; 25(2):167-177.
23. Austin EJ, Saklofske DH, Huang SHS, McKenney D. Measurement of trait emotional intelligence: testing and cross-validating a modified version of Schutte et al.'s (1998) measure. Personality and Individual Differences 2004; 36(3):555-562.
24. Avşar G, Kaşıkçı M. Hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinde duygusal zeka düzeyi. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi 2010; 13(1):1-6.
25. Beauvais A M., Brady N, O'Shea E R, Quinn Griffin M T. Emotional intelligence and nursing performance among nursing students. Nurse Education Today 2011; 31(4):396-401.
26. Erdoğan YM. Duygusal zekanın bazı değişkenler açısından incelenmesi. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi 2008; 23:62-76.
27. Austin EJ, Evans P, Magnus B, O'Hanlon K. A Preliminary study of empathy emotional intelligence and examination performance in MBChB student. Medical Education 2007; 41(7):684-689.
28. Schutte NS, Malouff JM, Bobik C, Coston TD, Greeson C, Jedlicka C, et al. Emotional intelligence and interpersonal relations. The Journal of Social Psychology 2001; 141(4):523-536.
29. Acar F. Duygusal zeka ve liderlik. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2002; 12(Bahar):53-68.
30. Karakaş SA, Küçükkoğlu S. Bir eğitim hastanesinde çalışan hemşirelerin duygusal zeka düzeyleri. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi 2011; 14(3):8-13.
31. Harrod NR, Scheer SD. An exploration of adolescent emotional intelligence in relation to demographic characteristics. Adolescence 2005; 40(159):503-512.